

Силабус освітнього компонента
Програма навчальної дисципліни

Проблеми перекладу науково-технічної літератури (німецька мова)

Шифр та назва спеціальності

В11 – Філологія

Спеціалізація

В11.041 – Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

Освітня програма

Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

Рівень освіти

Перший (бакалаврський)

Семестр

5

Інститут

ННІ соціально-гуманітарних технологій

Кафедра

Ділова іноземна мова та переклад (303)

Тип дисципліни

професійна підготовка, обов'язкова

Форма навчання

Денна

Мова викладання

Німецька, українська

Викладачі, розробники

Самаріна Вікторія Вікторівна

viktoriia.samarina@khpі.edu.ua

кандидат філологічних наук, доцент кафедри ділової іноземної мови та перекладу НТУ «ХПІ»

Автор понад 120 наукових та методичних публікацій.

Курси: "Практичний курс другої іноземної мови", "Переклад у галузі інформаційних технологій (німецька мова)", "Редагування науково-технічних перекладів (німецька мова)", "Проблеми перекладу науково-технічної літератури (німецька мова)", "Вводно-фонетичний курс німецької мови".

Детальніше про викладача на сайті кафедри

Загальна інформація

Анотація

Курс "Проблеми перекладу науково-технічних літератури (німецька мова)" розвиває знання та навички, необхідні для адекватного науково-технічного перекладу. В ході навчання студенти дізнаються про засади перекладів на основі комплексного підходу з урахуванням жанрово-стилістичних, граматичних, лексичних та прагматичних норм мови перекладу. Питання перекладу розглядаються у контексті перекладацької норми та оцінки якості перекладу...

Мета та цілі дисципліни

Мета дисципліни “Проблеми перекладу науково-технічної літератури (німецька мова)” полягає в надбанні студентами навичок та умінь перекладу з німецької мови на українську та з української на німецьку в усній та письмовій формах науково-технічних текстів.

Формат занять

Практичні заняття, консультації. Індивідуальне завдання. Підсумковий контроль – залік..

Компетентності

ЗК9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ФК2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв’язання професійних завдань.

ФК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів...

Результати навчання

РН15. Уміти виокремлювати лексичні, термінологічні та граматичні особливості перекладу наукових статей, інструкцій, специфікацій та іншої документації у галузях машинобудування, електроніки та електротехніки, банківських технологій, прикладної математики, фізики та хімії та передати їх специфіку при перекладі з англійської/німецької мов на українську та робити зворотній переклад.

РН16. Уміти виокремлювати семантичні та стилістичні аспекти німецькомовної науково-технічної літератури та ділової документації та відображувати їх у перекладі.

РНС4. Вміти аналізувати граматичні та лексичні структури в науково-технічних текстах, а також проводити аналіз відмінностей та подібностей в граматичних та лексичних системах німецької та української мов..

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредити ECTS): практичні заняття – 48 год, самостійна робота – 72 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: «Теорія та практика перекладу, «Загальне мовознавство»..

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Заняття проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. На практичних заняттях використовуються методи симуляції комунікативного середовища цифрові інструменти інтерактивного навчання. Навчальні матеріали доступні студентам через OneNote Class Notebook, месенджери.

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, інструктаж; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичне заняття, вправи, контрольні роботи. За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний. За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

Програма навчальної дисципліни

Навчальні заняття

Лекції

Практичні заняття

Теми практичних занять

Кількість годин Вагові коефіцієнти а

Теми практичних занять	Кількість годин	Вагові коефіцієнти а
Тема 1. Термінологічні аспекти перекладу Фахові мови. Загальні особливості науково-технічного перекладу. Можливості та перспективи машинного перекладу Aufbau eines Rechners. Rechner als Projektant im Bauwesen. Industrieroboter. Industrieroboter in der Montage. Die Konstruktion „sein +zu+ Infinitiv“.	6	3
Тема 2. Проблеми перекладу умов комунікативного вживання: лексика в просторі, часі та суспільстві. Іменники: їхній переклад. Займенники (Pronomen): їх переклад. Прикметники (Adjektive): їх переклад Manipulatoren. Automatisierung. Fernsehen. Vielseitiger Helfer der Menschen..	6	3
Тема 3. Числівники (Numeralien): їх переклад. Артикль: особливості вживання та переклад із німецької. Abbildung der Mathematik. Die einfachen Klassen der Abbildungen.	6	3
Тема 4. Дієслово: загальні характеристики та переклад пасиву. Дійсний спосіб дієслова: вживання та переклад часових форм Festigkeitslehre. Kräfte. Einleitung in Chemie. Ziele der chemischen Forschung..	6	3
Тема 5. Дієслово. Інфінітив як безособова форма: вживання та переклад. Дієслово. Умовний спосіб: вживання та переклад часових форм Chemische Elemente und chemische Verbindungen. Chemie – die Lehre von der stofflichen Metamorphose der Materie.	6	3
Тема 6. Die Konstruktion sich lassen + Infinitiv. Прийменники: вживання та переклад. Die Infinitivgruppen. Інфінітиви після дієслів із модальним значенням: scheinen, glauben, verstehen, pflegen, suchen, haben, sein etc Aus der Geschichte der geometrischen Konstruktionen. Über euklidische Geometrie.	6	3
Тема 7. Функціональні стилі і переклад. Науково-технічний стиль. Офіційно-діловий стиль Ökologische Aspekte. Die Erde braucht Hilfe. Die Wiedergabe des erweiterten Attributs. Модальні дієслова: вживання та переклад. Віддієслівні дієприкметникові конструкції як безособові форми: вживання та переклад	6	3
Тема 8 Загальні принципи перекладу порядку слів у простих та ускладнених реченнях. Загальні принципи перекладу складних речень. Проблеми перекладу різнотипових підрядних речень. „haben oder sein + Infinitiv“ Photogrammetrie. Die terrestrische Photogrammetrie. Die mehrgliedrigen Konjunktionen.	6	3

Самостійна робота

До самостійної роботи відноситься самостійне опрацювання теоретичного матеріалу та виконання індивідуального завдання (реферату).

Загальна кількість годин

72

Тематика індивідуальних завдань

Індивідуальне завдання (реферат) передбачає виконання індивідуального завдання, розкривати обрану тематику, демонструвати вміння аналізувати інформацію та оформлювати текстові документи відповідно до мети навчальної дисципліни. Кожен студент виконує свій варіант індивідуального завдання (реферат), який відрізняється від інших.

Обсяг індивідуального завдання (реферат) 20–25 сторінок основного тексту. Індивідуальне завдання (реферат) має бути оформлене відповідно до вимог СТЗВО-ХПІ-3.01-2025

(<https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/metodotdel/dokumenty/standarty-ntu-hpi/>). Завдання виконується протягом навчальних тижнів і подається на перевірку до іспиту.

Неформальна освіта

Здобувач має можливість перезарахувати окремі теми або курс шляхом: проходження професійних курсів чи тренінгів, онлайн-освіти, професійних стажувань, у сфері, що відповідає навчальним цілям дисципліни.

Для зарахування необхідно надати: сертифікат (електронний або друкований) про проходження курсу/стажування, опис програми тренінгу із зазначенням змісту тем, обсягу та тривалості.

Література, навчальні матеріали та інформаційні ресурси

Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова книга, 2006. 592 с. (URL:

<http://nk.in.ua/pdf/127.pdf>)

Кучер З. І., Орлова М. О., Редчиць Т. В. Практика перекладу : навч. посібник для студ. вищ. навч. заклад.; Черкас. держ. технолог. ун-т. –2-ге вид. Вінниця : Нова Книга, 2017. 459 с. (URL:

<http://nk.in.ua/pdf/1027r.pdf>)

Онщенко Н.А. Конспект лекцій з порівняльної лексикології німецької та української мов:

Навчально-методичний посібник. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. 96 с. (URL: <http://foreign-languages.karazin.ua/departments/german-philology-and-translation/library-2>)

Ребрій О. В. Основи теорії редагування перекладів : конспект лекцій / О. В. Ребрій. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. – 88 с.. (URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/6049>)

Додаткова література

Kursmaterialien. Übersetzen / Dolmetschen : навчально-методичний посібник з перекладу /За ред. В.П. Кривенка. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. 90 с.

Лисенко Г. Л. Основи перекладу – міст між теорією і практикою (німецько-український напрям): підручник / Г. Л. Лисенко, І. М. Баклан, З. В. Чепурна. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2019. 204 с

Німецька мова: поглиблений курс: підручник / Г. П. Ятель, І. О. Гіленко, Т. С. Мироненко. К.: Вища шк., 2002. 214 с..

Schippan Th. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. Tübingen: Niemeyer, 1992. 586 S.

Система оцінювання

Підсумкова оцінка з освітнього компонента визначається відповідальним лектором за темами, видами занять, тощо відповідно до силабусу і є інтегральною оцінкою результатів усіх вид навчальної діяльності здобувача вищої освіти. Підсумкова оцінка повинна відображати всі оцінки за складовими навчального процесу з урахуванням їх вагових показників k :

Поточний контроль (практичні заняття), k_1 Контрольні роботи (за наявності), k_2 Індивідуальне завдання (за наявності), k_3

0,3

0,4

0,3

Сума коефіцієнтів повинна складати одиницю: $k_1 + k_2 + k_3 = 1$. Підбір вагових коефіцієнтів підсумкової оцінки здійснює розробник курсу.

Розрахунок підсумкової оцінки проводиться за формулою:

$$O = P \cdot k_1 + K \cdot k_2 + I \cdot k_3,$$

де: P – середньозважена середня оцінка за поточний контроль,

I – оцінка за виконання індивідуального завдання,

K – середньозважена оцінка за контрольні роботи,

P_k – оцінка за підсумковий контроль.

$$P = \frac{P_1 \cdot a_1 + P_2 \cdot a_2 + \dots + P_n \cdot a_n}{\sum_{i=1}^n a_i},$$

де: a_i – ваговий коефіцієнт за практичне заняття.

$$K = \frac{K_1 \cdot b_1}{\sum_{i=1}^n b_i},$$

де: b_i – ваговий коефіцієнт за контрольну роботу.

Поточні оцінки за кожну складову (P, K, I, \dots) виставляються за 100-бальною шкалою згідно з [положенням «Про критерії та систему оцінювання знань та вмінь і про рейтинг здобувачів вищої освіти» НТУ «ХПІ»](#).

Підсумкова оцінка виставляється відповідно до розрахованої O з округленням до найближчого цілого числа в більшу сторону.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrocheshnist/>

Погодження

Силабус погоджено

27.08.2025

Завідувач кафедри
Оксана ГОЛІКОВА

27.08.2025

Гарант ОП
Вікторія МИРОШНИЧЕНКО